

čTení

PŘÍLOHA TEPLICKÝCH & ÚSTECKÝCH INZERÁTŮ

Teplické proměny

ZANIKLÁ, DOŽÍVAJÍCÍ I OBNOVENÁ STROMOŘADÍ

Snímek z počátku 20. století zachycuje ještě stromořadí v dolní části dnešní ulice U Císařských lázní.

Přibližně dvě třetiny teplických ulic trpí nedostatkem zeleně a naprostá většina navíc špatnou kvalitou tohoto zbyvajících kousku přírody, jen trpné živočišné v nepříznivých městských podmínkách.

V rušném městě totiž na stromy číhají mnohé nástrahy. Jednu z nejhorších s sebou přináší sám člověk, jenž za sebou vleče řetězce dalších zrádných úkladů proti stromům. A tak jedinou silou, která může způsobit opět nápravu, je zase jen člověk.

Kromě vsudyprítomného škůdce v podobě člověka k nezáviduhodným nepřátelům stromořadí v Teplicích patří znečištěné životní prostředí, chemické posypové prostředky, fyzikální změny stanoviště stromu, nedostatek živin, mechanické poškození, stavební činnost, působení dopravy, vandalismus, nedostatečné volné a propustné plochy kolem stromů a zejména nedostatek závlahy, neboť Teplice patří tradičně v závětrném údolí Krušných hor k nejsušším místům republiky. Proto je třeba zejména mladé vysazené stromy pravidelně zalévat, jinak jim hrozí během prvních tří let až osmdesátiprocentní úhyn.

Zcela ideální stanoviště jednoho

Při rekonstrukci Štúrovy ulice v Trnovanech na samém konci 20. století vzalo za své staré akátové stromořadí, přičemž nová výsadba se tady už neuskutečnila.

Někdejší bohaté stromořadí javorů stříbrných zdobících Duchcovskou ulici u nemocnice postupně ustupuje výsadbě javorů s malými korunami údajně proto, aby nebylo ohroženo trolejové vedení s trolejbusy. Z nádherné aleje zbyly dnes již pouze čtyři stromy, ale ani ty už nemají perspektivu. Přitom celé století předtím to nevadilo tramvajím ani trolejbusům.

Říjnové pranostiky

- Čistý nový Měsíc v říjnu slibuje pěknou vinnou zeň.
- Touží-li září po rose, bude v říjnu bláta po ose.
- Vanou-li v říjnu severní větry, nezdaří se obilí.
- Krásný říjen - studený leden.
- Spadne-li v říjnu listí, bude mokrá zima.
- Když dub hojně ovoce dává, tak má velká zima a množství sněhu býti.
- Říjnové bouřky ohlašují nestálou zimu.
- Mlhy v říjnu značí mnoho sněhu v zimě.
- V říjnu mnoho dešťů, v prosinci mnoho větrů.
- Svatá Terezie (15. 10.) zasazuje zimní okna.
- Suchý den na svatého Havla (16. 10.) zvěstuje suché jaro.
- Na Lukáše (18. 10.) má být obilí již zaseto.
- Když na Voršilu (21. 10.) vítr duje, tuhou zimu ohlašuje.
- Ve svátek Šimona a Judy (28. 10.) tuhnu na poli hrudy a zima leze z půdy.

PAVEL KOVÁŘ

Na kresbě z doby po roce 1858 spatříme nejen tehdejší novou budovu hlavního nádraží v Teplicích, ale také aleje podél cest a silnic ještě bez domovní zástavby.

Koncem 19. století lemovalo dnešní Masarykovu ulici i v prostorách před Hotelem de Saxe stromořadí jirovců.

Obnova vykáčeného stromořadí na Masarykově ulici v roce 2005.

lé vysoké stromořadí začala nahrazovat výsadba stromů s malými korunami. V ulicích Hřbitovní, Nákladní a Vrázova však k nové výsadbě nedošlo už vůbec.

Aleje nemohou být samostatným uzavřeným organismem. Vždy v jejich zdravotním stavu a vzhledu nalezneme obraz okolního prostředí, vždy záleží na tom, zda se alej nachází na dopravní tepně nebo v postranní ulici. Vždy se ukáže rozdíl mezi stromem zalitým v asfaltu a stromem v zeleném travnatém pásu. A zrovna tak se projeví i rozdílná lidská péče. Zdravotní stav a stáří stromů však nejsou jedinými kritérii pro hodnocení alejí. Uliční stromořadí by měla odpovídat charakteru ulice a musí jej spoluvytvářet. Pomineme-li mnohé další funkce zeleně, které působí jako plíce a filtry v ulicích města, vystupuje zejména

V důsledku zanedbané péče, malých volných a propustných prostor, ale zejména nedostatkem vláhy zahynula nově vysazená stromořadí na parkovišti před hypermarketem Interpar. Tyto stromy by mohly varovně volat shodně s Dantovým peklem: „Zanechte vsí naděje, kdož sem vstupujete!“

Takzvané „zmlazení“ lipového stromořadí, ke kterému došlo před lety v Šanově U Nových lázní, je příkladem absurdity zeleně ve městě. Nepřirozeně zohyzdná torza stromů svou zelení nejenže neosvěžovala, ale navíc působila značně sklíčujícím dojmem v estetickém citění i ve vztahu k životnímu prostředí.

Pohled do tehdejší Meissnerovy, dnešní ulice 28. října směrem od hlavního nádraží, jak to zde vyhlíželo počátkem 20. století. Ulici lemovalo z obou stran osvěžující stromořadí a v levé části vozovky vedla úzkorozchodná tramvajová trať. Ani těsná blízkost stromořadí tehdy tramvajím nijak nevadila.

v dopravně velmi zatížených Teplicích do popředí hygienická funkce, která předpokládá co největší listovou plochu. Nejen kácením, ale také i radikálním redukčním řezem a zmlazováním je město a zdraví zdejších občanů o tuto potřebnou zeleň ochuzeno. Radiálním zmlazováním není sice bezprostředně ohrožen život stromu, ale zkracuje se tím jeho životnost a na několik let se značně zmenší právě listová

Na některých místech Teplic to nemají jednoduché ani nově vysazené stromy. Jako otřesný příklad lze uvést jeden z kaštanů ve Vrchlického ulici sevřený nánošy asfaltu a rovněž parkujícími automobily. Tak tomu se tedy říká „péče o stromy“.

Benešovo náměstí počátkem 20. století oplývalo ještě nově vysazenými stromořadími.

plocha. Navíc znetvořené stromy zanechávají negativní stopu v estetickém citění i v jejich vztahu k životnímu prostředí.

Bohatá zelená stromořadí naopak přispívají k estetickému vzhledu, částečně eliminují ulice plné prachu, hluku a exhalací, ale zejména zpřijemňují pobyt a pro mnohé také bydlení. Nejmarkantnější je tento význam v parných letních dnech, kdy se na rozpálených ulicích nedá téměř žít a často jen díky vzrostlým stromům se teplo staví o něco přijatelnější.

PAVEL KOVÁŘ

Region centrem neprofesionálních filmařů

SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKA O PEČET MĚSTA KRUPKY MÁ VÍTĚZE

V odborné porotě, která hodnotila soutěžní filmovou přehlídku v Krupce, zasedli režisér Zdeněk Troška, kameraman Václav Šimek a kurátor Národního technického muzea v Praze Josef Příplata. Spolu s nimi snímek zachytil stojící Jiřího Heinzla - vedoucího zdejšího kina a tradičního spolupředatele filmového festivalu.

Třetí obnovený ročník soutěžní přehlídky neprofesionální filmové tvorby O pečeti města Krupky se uskutečnil ve dnech 15. až 16. září v kině Krupka. V soutěži, kterou pořádalo Město Krupka s Kinem Krupka, za finanční podpory sponzorů, diváci shlédli celkem 34 filmových snímků od autorů z České republiky, ze Slovenska a ze SRN.

Uroveň filmové tvorby hodnotila odborná porota, v níž zasedl jako předseda režisér Zdeněk Troška spolu s kameramanem Václavem Šimkem a kurátorem Národního technického muzea v Praze Josefem Příplatou. Hlavní cenu soutěže získal snímek Tvarůžek a Holešovice autora Bohumila Kheila z Prahy, v kategorii „Člověk a příroda“ udělila porota první cenu Josefu Habrovci z Brna za film Jak nás neznáte, za hraný film první místo obsadil Jiří Nebos z Krupky snímkem Balkonstory, v kategorii dokumentárního filmu zvítězil Miloš Štěpán z Krupky se Zlatou svatbou a v kategorii cestopisný a přírodopisný film porota udělila první cenu Vladimíru Konečnému z Ostravy za snímek Alvin na plachetnici. Cenu diváků pak obdržel film Posledná noc grofky Alžbety autora Vladimíra Barana z Košic.

Filmový festival tak přispěl k tomu, že se Krupka stala centrem amatérských filmařů, ale i profesionálních filmových tvůrců, což je dobrou reklamou pro toto starobylé horní město nedaleko Teplic.

PAVEL KOVÁŘ

Severočeské doly a.s.

www.sdas.cz

Starší díly Proměn (od r. 2003)
najdete na:
www.teplickeinzeraty.cz

ZÁKAZNICKÉ
TELEFONICKÉ
CENTRUM
840 111 111
www.scvk.cz